

Ризик-менеджмент у інвестиційній діяльності банку в умовах нестабільності фінансових відносин

Станіславчук Н.О. – викладач кафедри фінансів, обліку та економічної
безпеки

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Нестабільні умови у сфері глобальних фінансових відносин закономірно привели до необхідності постановки і вирішення нових для українських комерційних банків завдань, пов'язаних зі значним збільшенням концентрації ризиків їх інвестиційної діяльності. Від учасників фінансової сфери вимагають ефективного ризик-менеджменту нових підходів у їх діяльності, тобто підвищення якості послуг, забезпечення стійкості, ліквідності і, що найбільш важливо – надійності та стабільності.

Першочергового значення для банків набуває необхідність удосконалення ризик-менеджменту. Ризик – це ситуативна характеристика діяльності будь-якого суб'єкта ринкових відносин, яка відображає невизначеність результату цієї діяльності і можливі несприятливі або сприятливі наслідки у випадку неуспіху чи успіху.

Ризик-менеджмент(risk management) – система управління ризиками, що включає в себе стратегію та тактику управління та спрямована на досягнення основних бізнес-цілей банку[1].

Управління ризиками являє собою особливий вид діяльності менеджера, направлений, з одного боку, на пом'якшення впливу небажаних або несприятливих внутрішніх і зовнішніх факторів ризику на результати бізнесу, а з другого – на використання сприятливого впливу цих факторів, які забезпечують додаткові корисні результати або інші переваги порівняно з конкурентами [3].

Водночас такий розгляд дефініції “управління ризиком” підкреслює й загальну концепцію визначення категорії “ризик”, яка визначає не лише імовірні втрати, а й можливість отримання додаткового обсягу прибутку [5].

Також під управлінням інвестиційним ризиком розуміють процес ідентифікації всіх можливих факторів і видів ризику, які впливатимуть на окремий різновид інвестиційної діяльності, їх оцінку, розробку заходів щодо зниження ризику залежно від величини можливих втрат і постійний моніторинг ризику [4.]

Мета ризик-менеджменту інвестиційної діяльності банку – забезпечення максимальної ефективності управління з урахуванням факторів невизначеності, які можуть як негативно, так і позитивно впливати на досягнення комерційним банком своїх цілей.

Процес ризик-менеджменту банківської інвестиційної діяльності є процесом із чітко визначеними етапами:

1. Установлення контексту ризиків: визначання стратегічних й тактичних цілей банку відносно управління банківською установою в умовах невизначеності;
2. Ідентифікація ризиків: виявлення і розпізнавання ризиків та їх джерел;
3. Вимірювання ризиків: якісна та кількісна їх оцінка.
4. Вплив на ризик: вибір методів і стратегій, застосування конкретних заходів попередження та мінімізації ризику;
5. Моніторинг ризиків: незалежна систему оцінки та контролю за ризиком із механізмом зворотного зв'язку. Моніторинг реалізується через інформаційні посадові звіти, внутрішній та зовнішній аудит і аналітику;
6. Комунікації і консультування: регулярне надання інформації про ризику.

Кінцевою метою управління ризиком інвестиційної діяльності є отримання найбільшого прибутку за оптимального, прийнятного для банку

співвідношення прибутку й ризику, що відповідає цільовій функції підприємництва.

Інвестиційна діяльність банку нерозривно пов'язана з різного роду ризиками. Отже, неможливо створити ефективну систему ризик-менеджменту інвестиційної діяльності без дослідження економічної суті ризику. Правильне визначення та оцінювання ризиків є основою для ризик-менеджменту інвестиційної діяльності банку.

Задля збереження позицій на фінансовому ринку, забезпечення фінансової стійкості та стабільності у довгостроковій перспективі сучасний комерційний банк повинен мати інтегровану, ефективну систему управління ризиками.

1. https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123612
2. Башнянин Г. І. Система управління інвестиційними ризиками банку / Г. І. Башнянин, М. Б. Паласевич, Е. О. Сіра // Науковий вісник НЛТУ. – 2011. – Випуск 21.14. – С. 332–336.
3. Воронцовский А. В. Управление рисками / А. В. Воронцовский. – СПб. : Изд-во С.-Петербур. ун-та : ОЦЭиМ, 2004. – 457 с
4. Кузьмін О. Є. Удосконалення методики управління інвестиційними ризиками [Електронний ресурс] / О. Є. Кузьмін, В. М. Глібчук. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_gum/aprer/2008_4_2/105.pdf.
5. Найт Ф. Х. Риск, неопределенность и прибыль / Ф. Х. Найт. – М. : Дело. – 2003. – 360 с